

IRL Ledarskapskola

Hårfin gräns mellan rå jargong och kränkningar

Det sitter i *väggarna* kan det heta när frågan kommer upp att jargongen kan vara rå och hjärtlig. Alla vet att det inte är sant men ändå uttrycks detta ofta. Vad det egentligen handlar om är rädslan att hamna utanför för det sociala samspelet och gemenskapen. Dilemmat med tonläget är den kan utvecklas till att bli rå jargong med skämt som tenderar att gå över gränsen.

Det finns ett begrepp som heter homosocialitet och som kan hjälpa oss förstå vad som kan hända inom kommunal räddningstjänst. Homosocialitet är när ett kön dominerar arbetsplatsen exempel räddningstjänsten. Begreppet försöker förklara hur män identifieras sig med, söker sig med och förstår sin sociala position i förhållande till andra män. Detta kan komma till uttryck och är underförstått: *Om vi kan skämta med varandra, så visar vi att vi gillar varandra!* Problemet kan emellertid uppstå om den andra personen har högre informell social position och skämten efter ett tag, inte blir skämt längre. När detta uppstår kan en kommentar vara: *Du tog väl inte illa upp!* Hur skall den mobbade svara, utan att riskera utfrysning. Lite skit får man väl tåla!

Hur kan vi utforma en sund jargong?

Sociala samspelet och jargongen finns på alla arbetsplatser och inte minst inom vår bransch. Som bekant sitter det inte i *väggarna* utan det handlar om hur vi kommunicerar med varandra på arbetsplatsen. Det leder oss till att vi kan förändra och forma en inkluderande jargong. Nedan följer några råd för hur du kan gå till väga:

- Om du hör: **”Det sitter i väggarna”**. Fråga: Hur menar du nu? Gå gärna fram till väggen och känner efter vad som sitter på väggen. Detta är något som jag brukar göra på våra kurser. Låt den andra personen förklara sig.
- Formulera **”Jag - budskap”**, när du blir sårad och eller hör någon elak kommentar, som inte hör hemma på en svensk arbetsplats 2018. Jag - budskap innebär att du ger feedback på **beteende** (beteende är förändringsbart), din **känsla** som du får av den andra personens beteende och vilka **konsekvenser** det leder till.
- **”Reflektera över hur du själv kommunicerar din skämt och kommentarer”**. Om du är chef och arbetsledare/SL, har du alltid ett speciellt ansvar att försöka vara ett föredöme. Som en räddningschef uttryckte till mig: *Ola, nu när jag har blivit chef får jag vara varsam med mina skämt, annars kan det uppfattas att chefen är ironisk.* Helt rätt. Som chef och arbetsledare, har man en formell roll som innebär makt som personalen inte har.

Text: Ola Mårtensson, ledarskapsutbildare och vd.
www.irlledarskap.se

